

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Adalet Bakanı Akın Gürlek** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ceylan AKÇA CUPOLO

Diyarbakır Milletvekili

25 Aralık 1994 tarihinde Diyarbakır'da gözaltına alınan İhsan HARAN da zorla kaybettirilenlerdendir. İHD'nin kayıp yakınlarıyla beraber basına yaptığı açıklamasına göre; "Diyarbakır'ın Lice ilçesinde bağlı Arıklı (Hüseyin) Köyü 1994 yılının Mart ayında, askerlerce yakılır. Bu olay üzerine ailesiyle Diyarbakır'a taşınan İhsan Haran, inşaat işçisi olarak geçimini sağlamaktadır. İhsan Haran 25 Aralık 1994 tarihinde, yeni çalışmaya başladığı Diyarbakır yeraltı çarşısı inşaat alanına gider. Ancak, akşam eve dönmez. Köylüleri F. H., Haran Ailesi'nin evine gelir. Onlara 25 Aralık 1994 sabahında, inşaat alanına gelen üniformalı polis memurlarının kimlik kontrolü yaptığı ve ardından İhsan'ı gözaltına alarak götürdüklerini söyler. Eşinin gözaltına alındığını öğrenen Nesibe Haran, onun nerede tutulduğunu öğrenmek için Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı'na dilekçe vermeye çalışır. Ancak, yaklaşık bir ay boyunca uğraşan aile, mahkeme önündeki polisler tarafından engellendikleri için bunu başaramaz. Valilik ve emniyet müdürlüğü nezdinde yaptığı başvurular da sonuçsuz kalır. Savcıya ulaşamayan Nesibe Haran, eşini bulmak umuduyla civardaki hapishaneleri dolaşır. Diyarbakır E Tipi Cezaevi'nde 31. Koğuştaki kalan ve isminin kamuoyuna açıklanmasını istemeyen bir kişi, İhsan Haran'ı gözaltında gördüğünü söyler. Nesibe Haran, 6 ay boyunca eşinin nerde olduğunu öğrenmek için girişimlerde bulunur. Ancak sonuç alamaz. Nesibe Haran, daha sonra İnsan Hakları Derneği (İHD) Diyarbakır Şubesi aracılığıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvuruda bulunur. Yapılan başvurunun ardından AİHM'in 26 Şubat 1996 yılında hükümetten olayla ilgili bilgi talep etmesinden sonra Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığında bir soruşturma başlatılır. Ancak İhsan Haran'ın gözaltında kaybedildiğine ilişkin yeterli delil olmadığına karar veren savcılık, 21 Ocak 1998 tarihinde takipsizlik kararı verir. AİHM, 6 Ekim 2005'te Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. Maddesinin ihlal edildiğine karar verir. JİTEM tetikçilerinden Abdülkadir Aygan'ın 2009 yılının Ocak ayında basına yansıyan itiraflarında İhsan Haran'ın Diyarbakır JİTEM'de sorgulandıktan sonra JİTEM Grup Komutanı Abdülkerim Kırca'nın talimatı ile infaz edildiği detaylarıyla yer aldı. Ancak dosyada bir ilerleme olmadı."

Bu bağlamda;

1. Önergede bahsedilen ve zorla kaybettirilenlerin akıbeti ne olmuştur? Cenaze ve/veya mezar yerleri nerededir?
2. Bu olaydaki failer/azmettiriciler/devletle ilişkili paramiliter odaklar açığa çıkarılmış, yargılanmış ve cezalandırılmış mıdır?

3. Kişinin akıbeti ortaya çıkıncaya kadar hukuken kesintisiz bir biçimde işlenmeye devam eden bir suçta, hangi kanun maddesi zamanaşımından bahsederek faili korurken, geride kalanların ömür boyu sürecektir adalet arayışına bir son tarih koyabilir?
4. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) *yaşam hakkı ihlali, etkin soruşturma yürütmemek ve işkence yapmak* suçlarından oybirliğiyle Türkiye'yi mahkûm ettiği dosyalar, söz konusu kararların ardından neden yeniden açılmamış, faillerin/azmettiricilerin/devletle ilişkili paramiliter odakların cezalandırılması için neden somut adımlar atılmamıştır?
5. Kamuoyunda politik faili meçhul dosyalarını da etkin biçimde soruşturması, uluslararası hukuka ve vicdanlara aykırı olarak zamanaşımı gerekçesiyle kapatılan dosyaları yeniden açması umulan Faili Meçhul Suçları Araştırma Daire Başkanlığının yanına faili belli olan suçlar için de Gözaltında Zorla Kaybetme Suçları Araştırma Dairesi kuracak mısınız?